

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת סוטה, דף ל"א

הנהו תרי תלמידי דהוו יתבי קמיה דרבא, חד אמר ליה: אקרינן בחלמאי "מה רב טובך אשר צפנת ליראדך", וחד אמר ליה: אקרינן בחלמאי "וישמחו כל חוסייך לעולם ירננו ויעלצו בך אוהבי שמך". אמר להו: תרוויכו רבנן צדיקי גמורי אתון, מר מאהבה ומר מיראה.

תרי תלמידי - שני תלמידים

אקרינן בחלמאי - הקריאו לי בחלומי תרוויכו - שניכם

הסבר: לרבא היו שני תלמידים, שסיפרו לו שהקריאו להם בחלומם פסוקים מתהילים. אמר להם רבא שמשמעות הדבר היא ששניהם צדיקים גמורים, אלא שאחד עובד את ה' מאהבה והשני מיראה, כפי שרמזו באותם פסוקים.

על המפה

כפר אחים

כפר אחים הוא מושב סמוך לקריית מלאכי. הוא הוקם בשנת 1949 על ידי עולים ממזרח אירופה בסמוך לחורבות הכפר הערבי קסטינה, ונקרא בתחילה קסטינה א' ויחיאל. בהמשך שונה שמו לכפר אחים, על שם האחים אפרים וצבי גובר ממושב כפר ורבורג הסמוך, שנפלו שניהם במלחמת העצמאות. בתחילה הוקם היישוב על שטח המחנה הבריטי הסמוך לקסטינה, אולם בהמשך הוקמה שם מעברה, והמשק החקלאי לא השתלב איתה. המתיישבים עברו לכפר חקלאי שהוקם בסמוך לשם במימון ממשלת שוודיה, שביקשה להקים יישוב לניצולי שואה. כיום גרים במושב כ-900 תושבים.

הכניסה ליישוב כפר אחים (Wikipedia, דו"רית).

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל יום:

כניסת שבת: 18:42

יציאת שבת: 19:56

גרמניה:

כניסת שבת: 20:01

יציאת שבת: 20:25

ישראל יום:

כניסת שבת: 18:42

יציאת שבת: 19:56

ישראל ת"א:

כניסת שבת: 18:57

יציאת שבת: 19:58

סדר נשים | מסכת סוטה כ"ה-ל"א
פרשת אחרי-מות - קדושים | ב' ח' באייר (23-29 לאפריל)

יום הזיכרון ויום העצמאות

דף כ"ה: זקן ממרה

בלשפת הגזית שבבית המקדש ישבו הסנהדרין, וכשהם פסקו הלכה ובא תלמיד חכם וחלק עליהם - בכך הוא ממרה את דברי החכמים, והוא התחייב מיתה על כך במקרים מסוימים. ספר "החינוך" מסביר כי כך גזרה התורה כדי שלא כל אחד יחלוק על הסנהדרין. לא כל מי שחולק על הסנהדרין חייב מיתה, אלא רק תלמיד חכם שהוסמך להוראה, כלומר: תלמיד חכם שקיבל רשות מדינים אחרים להורות הלכה ולפסוק דינים, והוא גם יכול לשבת כחבר בסנהדרין הגדולה. אבל אם אינו מוסמך להוראה, אין הוא חייב מיתה אף על פי שהוא חולק על הסנהדרין, מפני שממילא אין מקשיבים לו.

דף כ"ו: פתופה

כאשר אדם נושא אישה בחופה עליו לתת לה "פתופה". הפתופה הוא שטר שבו נכתב הסכם הנישואין בין הבעל לאישה. בשטר הזה פתופות ההתחייבויות שהבעל והאישה מתחייבים זה לזה, ולכן הוא מכונה "פתופה". חלק עיקרי ב"פתופה" קובע, שהבעל מתחייב, כי אם הוא יגרש את אשתו הוא יתן לה סכום מסוים של כסף. כמו כן, הוא מתחייב, כי אם הוא ימות, חלילה, לפני האישה, היא תקבל סכום מסוים של כסף מהנכסים שלו.

דף כ"ז: "בו ביום"

המשנה מביאה דרשות אחדות שדרש רבי עקיבא **"בו ביום"**. הכוונה היא לאותו יום ידוע. על איזה יום ידוע מדובר ומה ארע בו? בתקופת התנאים היו ממינים נשיא להיות ראש החכמים שתלמד תורה לתלמידים. היתה תקופה שרבו גמליאל היה נשיא והוא לא נתן לכל מי שרצה להיכנס ללמוד תורה, אלא הורה שרק תלמידים מיוחדים יבואו ללמוד תורה. אחרי זמן מה התמנה רבי אלעזר בן עזריה לנשיא והוא הורה לסלק את שומר הפתח שמנע את כניסת התלמידים שאינם מיוחדים, ובאותו יום התוספו לבית המדרש עוד ארבע מאות ספסלים עבור התלמידים שרצו גם הם לבוא ללמוד תורה. **באותו היום דנו בבית המדרש בכל ההלכות שלא היו ברורות דין, ובכל מקום בתלמוד שכתוב כי הלכה זו נאמרה "בו ביום" הכוונה לאותו יום שבו רבי אלעזר בן עזריה התמנה לנשיא.**

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

מצד שני:

חלק מהתלמידים טענו שזה
טקס זיכרון לחיילי צה"ל שנפלו
על הגנת ארץ ישראל, ובטקס
שכזה, כדי לכבד את המעמד
והנפולים מן הראוי לשיר רק
שירי זיכרון בשפה העברית.

מצד אחד:

חלק מהתלמידים טען שאם השירים באנגלית משרתים את המטרה, את האווירה ואת הטקס, והמילים שייכות לעניין הזיכרון, אז מה הבעיה לשיר גם בשפה האנגלית?

א...מה?
עכשיו?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי
היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת
הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

**הצטרפו למאות אלפי לומדי
הדף היומי, פתחו שיעור שבועי
אצלכם בקהילה**

כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
 הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי- בית ספר 'נועם', יבנה.

★ | מן ההסטוריה

הקרב על משלטי חוליקאת

משלטי חוליקאת היו עמדות שהחזיק הצבא המצרי על גבעות במישור החוף הדרומי. לעמדות אלה הייתה חשיבות רבה, משום שהן אפשרו לצבא המצרי לנתק את הנגב ודרום מישור החוף משאר המדינה. במלחמת העצמאות התחוללו מספר קרבות קשים סביב משלטים אלה. במבצע ברק השתלטו חיילי צה"ל על האזור, אולם נהדפו ממנו בהמשך בהתקפת פתע מצרית. במהלך מבצע "מזוזת נפול" נעשה ניסיון להשתלט שוב על המשלטים, שהסתיים בכישלון ובאבדות כבדות. רק במהלך מבצע יואב הצליח צה"ל לכבוש את האזור בקרב שנחשב לאחד הניצחונות הגדולים במלחמת העצמאות, אם כי גם הוא עלה במחיר כבד. 63 הלוחמים שנפלו בקרבות חוליקאת מונצחים באנדרטאות באזור. אחד מהנופלים היה צבי גובר הי"ד שהיה בן 17 במותו.

חיילי גבעתי במשלטי חוליקאת אחרי כיבושם במבצע יואב.

חמ"ד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

חנה ושבעת בניה

בספר מכבים ובמדרשים שונים מובא הסיפור על אישה ושבעת בניה, שבזמן גזירות אנטיכוס ניסו היוונים להכריח אותם לעבוד עבודה זרה, אולם כולם העדיפו למות ומסרו את נפשם על אמונתם. סיפור זה הפך למופת של מסירות נפש יהודית לאורך הדורות. במקורות הקדומים לא הוזכר שם האישה, ובספר יוסיפון היא נקראת חנה, ולכן הסיפור ידוע בשם "חנה ושבעת בניה".

5 באיזה פרס חשוב היא זכתה?

סימלסא - אדאזיטל

סדר נשים | מסכת סוטה, דף כ"ח - ל"א

דף כ"ח: "שאיין בו דעת לישראל"

בדף זה לומדים שמי "שאיין בו דעת לישראל" תמיד מכריעים את הספק שלו לקולא. מהו "מי שאיין בו דעת לישראל"? למשל ילד קטן. האם אפשר לחקור ולשאול ילד קטן: "במה בדיוק נגעת? השמעת לב אם נגעת בשרץ?", הרי הוא אינו מבין בדיוק מה מדברים עמו. ההלכה קובעת שאם ספק הטומאה ארע במי "שאיין בו דעת לישראל" תמיד מכריעים את הספק שלו לטהרה.

דף כ"ט: מתי נטהר מי שנגע בשרץ מת?

אדם שנגע בשרץ מת - נטמא, ועליו לטהר את עצמו על ידי טבילה במקוה. אדם כזה מכונה "טבול יום", הוא טביל אך הוא ממתיך שיחלוף היום כדי להיות טהור לגמרי.

דף ל': שירת הים וקריאת הלל

אמר רבי עקיבא: כשבני ישראל עלו על החוף מתוך ים סוף שנחצה לשנים, הם אמרו שירה לקב"ה, הלא היא שירת "אז ישיר". משה רבנו היה אומר פסוק משירת הים וכל בני ישראל ענו אחריו: "אשירה לה". למשל, משה קרא: "ה' איש מלחמה ה' שמו", והם ענו אחריו: "אשירה לה".

היום אנו נוהגים שכל הציבור אומר את כל פרקי ההלל, והחזן קורא בקול את סוף הפרק ואחר כך ממשיכים כולם לומר את הפרק הבא. אך בעבר היה המנהג שונה. בעבר החזן אמר בקול את כל פסוקי ההלל, פסוק, פסוק, כל הציבור הקשיב לו ואחרי כל פסוק הציבור היה עונה: "הללויה".

דף ל"א: "אז ישיר"

כשבני ישראל עברו בתוך ים סוף שנבקע לשנים, כולם אמרו "זה אלי ואנוהו", אפילו התינוקות. על כך אמר רבי יוסי הגלילי: בשעה שעלו ישראל מן הים, נתנו עיניהם לומר שירה לקב"ה כדי להודות לו.

אפילו עוללים שאמותיהם נשאום והראשים של העוללים היו שמוטים, לפתע ראו את השכינה, והם הרימו את ראשם וכל העם קרא "זה אלי ואנוהו".

דבר תורה פרשת אחרי מות קדושים

אם היו שואלים אותנו במה תעסוק פרשת קדושים, הפותחת בציווי האדיר והמרומם: "קדושים תהיו", היינו ככל הנראה מצפים לפסוקים העוסקים ברומם של עולם, בסגנון עבודת כוהן גדול ביום הכיפורים בה פותחת פרשת "אחרי מות". אולם, כשבוחנים את הנושאים המופיעים בפרשה, מגלים שמיד לאחר הציווי על הקדושה מופיעים עניינים מאוד חברתיים, מעשיים ויומיומיים.

ואהבת לרעך כמוך, שלא לשים בפני עיוור מכשול ולקום בפני הזקן, הן רק חלק מהמצוות המובאות כהמשך לציווי על הקדושה.

עניין זה מלמד כי הקדושה העליונה לא נמצאת רק בשמים או באירועים מרוממים כמו עבודת הכוהן ביום כיפור, כי אם בחיי היומיום, במעשים הקטנים, ובכל שדרות החיים.

חידה!

למדנו על שירת הים. זהו באיזו שירה מופיע כל אחד מהפסוקים הבאים:

- ה' איש מלחמה ה' שמו.
- מן שמים נלחמו הכוכבים ממסלותם נלחמו עם סיסרא
- מפלטי מאיבי אף מן קמי תרוממני מאיש חקם תצילני.
- כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו.

- א. שירת האזינו
- ב. שירת דוד
- ג. שירת דבורה
- ד. שירת הים

(א) ד-ב-ג-ד-ה-ו-ז-ח-ט-י-כ-ל-מ-נ-ס-פ-ק-ר-ש-ת

שאלות השבוע

- מי נחשב לזקן ממרה?
- מה כתוב בכתובה שנותן החתן לכלה?
- כמה תלמידים נוספו לבית המדרש כאשר רבי אלעזר בן עזריה התמנה לנשיא?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

